

Skolebidragsindikatorer for grunnskolen for 2020+2021

Med skolebidragsindikatorerne forsøker vi å vise hva skolens innsats betyr for elevenes læringsresultater.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 22.03.2022

Flere tall i statistikkbanken

[Skolebidrag barnetrinnet](#)

[Skolebidrag ungdomstrinnet](#)

Hovedpunkter

- En stor del av resultatforskjellene mellom skolene kan forklares med forskjeller i elevgrunnet.
- Halvparten av skolene i Oslo presterer signifikant bedre enn forventet for 1.-4. trinn.
- Svært få skoler i Oslo og Rogaland presterer lavere enn forventet for 5.-7. trinn.
- Det er med få unntak små forskjeller i bidrag mellom de største kommunene og mellom fylker.
- Oslo, Bærum, Sandnes, Drammen og Stavanger har bidrag som er signifikant over snittet på både 1.-4. og 5.-7. trinn.
- Det er kun små endringer over tid for større kommuner og fylker, mens det for mindre kommuner og skoler kan variere mer mellom år.

Spredningen er mindre i skolebidragene enn i resultatene på nasjonale prøver

Spredningen i skolenes bidrag er mindre enn spredningen i de faktiske elevresultatene. Dette betyr at en stor del av resultatforskjellene mellom skolene kan forklares med forskjeller i elevgrunnet. Skolenes betydning for resultater på nasjonale prøver er altså mindre enn det kan se ut på de faktiske resultatene til skolene.

På 1.-4. trinn har vi ikke faktiske elevresultater å kontrollere mot, da elevene ikke får karakterer eller har gjennomført nasjonale prøver. Spredningen i skolebidragene reduseres mer sammenlignet med de faktiske elevresultatene på 5.-7. trinn enn for 1.-4. trinn, da vi i tillegg til familiebakgrunn kan kontrollere for tidligere resultater.

Hva er skolebidragsindikatorer?

Skolebidragsindikatorerne forsøker å vise hva skolens innsats betyr for elevenes læringsresultater. For å kunne måle dette, skiller vi ut den delen av læringsresultatet som skyldes forutsetningene elevene har med seg. Vi kontrollerer for tidligere resultater og foreldrebakgrunn.

- Dersom skolens bidrag er likt med landsgjennomsnittet, er skolebidraget 0.
- En positiv verdi indikerer at skolen bidrar mer enn landssnittet.
- En negativ verdi indikerer at skolen bidrar mindre enn landssnittet.
- En negativ verdi betyr ikke at skolen bidrar negativt til elevenes resultater, men at bidraget er mindre enn landssnittet.

Skolebidragsindikatorerne gir ingen forklaring på hvorfor bidraget er som det er.

[Les mer om hva skolebidragsindikatorer er.](#)

Spredning i bidrag mellom offentlige skoler, 2020+2021

Persentil	1.-4. trinn		5.-7. trinn	
	Skolebidrag	Faktisk resultat	Skolebidrag	Faktisk resultat
10. persentil	-2,8	46,5	-1,8	46,5
25. persentil	-1,5	47,9	-1	47,8
75. persentil	1,2	51,2	0,8	50,7
90. persentil	2,5	52,8	1,5	52,5
Spredning	5,3	6,3	3,3	6
Antall skoler	1505		1530	

Fordeling av skoler

I tillegg til å sammenligne en skoles bidrag med gjennomsnittet for hele landet, gir det ytterligere informasjon å sammenligne med fordelingen av skolene. En skole med et estimert bidrag på 2,0 skalapoeng for 5.-7. trinn, kan for eksempel lese ut av øverste tabell at deres bidrag var blant de ti prosent av skolene med høyest bidrag.

Vi bruker avstanden mellom 10. og 90. persentil for å måle spredningen mellom skolene. Ved å holde unna de 10 øverste og nederste prosentene begrenser vi innflytelsen av ekstremverdier på spredningen.

En persentil viser hvor stor del av skolene som har et resultat som er mindre enn en verdi. For eksempel ser vi i øverste tabell at 10 prosent av skolene har et bidrag som er mindre enn -1,8 for 5.-7. trinn.

Spredningen mellom kommunene er noe mindre enn mellom skolene ettersom det er flere elever bak de beregnede kommunebidragene. Forskjellen mellom 10. og 90. persentil for kommunene er henholdsvis 3,9 og 2,8 skalapoeng for 1.-4. trinn og 5.-7. trinn.

Spredning i bidrag mellom kommuner, 2020+2021

Persentil	1.-4. trinn		5.-7. trinn	
	Kommunebidrag	Faktisk resultat	Kommunebidrag	Faktisk resultat
10. persentil	-2,8	46,7	-1,2	46,8
25. persentil	-1,7	47,7	-0,5	47,7
75. persentil	0,4	50	0,7	49,7
90. persentil	1,1	50,7	1,6	50,6
Spredning	3,9	4,1	2,8	3,8
Antall kommuner	324		331	

Halvparten av skolene i Oslo presterer bedre enn forventet for 1.-4. trinn

På 65 prosent av skolene presterer elevene i snitt som forventet på nasjonale prøver på 5. trinn gitt deres foreldrebakgrunn. 16 prosent av skolene har elever som presterer signifikant høyere enn forventet, mens på 19 prosent av skolene presterer elevene signifikant lavere enn forventet. 7 prosent av skolene i Trøndelag har elever som i snitt presterer signifikant bedre på nasjonale prøver på 5. trinn enn forventet. Tilsvarende tall for Oslo er 47 prosent. Samtidig bidrar bare 4 prosent av skolene i Oslo lavere enn forventet.

Få skoler i Oslo og Rogaland presterer lavere enn forventet for 5.-7. trinn

På 64 prosent av skolene presterer elevene i snitt som forventet på nasjonale prøver på 8. trinn gitt deres foreldrebakgrunn og prestasjoner på nasjonale prøver på 5. trinn. 17 prosent av skolene har elever som presterer signifikant høyere enn forventet, mens på 19 prosent av skolene presterer elevene signifikant lavere enn forventet. I både Oslo og Rogaland har kun 8 prosent av skolene elever som i snitt presterer signifikant lavere på nasjonale prøver på 8. trinn enn forventet.

Kommunebidrag

Det er kommunene som har ansvar for alle de offentlige skolene i landet. Hva kommunen som skoleeier gjør, kan også ha betydning for elevenes resultater. Når vi snakker om kommunebidrag, ser vi bort fra skolenivået og ser på alle elevene (ved offentlige skoler) i en kommune.

For 1.-4. trinn har 29 prosent av kommunene et bidrag som er signifikant under landsgjennomsnittet, mens kun 8 prosent har et bidrag som er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet. Dette henger sammen med at flere av de største kommunene her i landet, inkludert Oslo, har et kommunebidrag på småskoletrinnet som ligger over snittet. Disse påvirker gjennomsnittet i større grad enn små kommuner gjør.

For 5.-7. trinn er det omtrent like mange skoler over og under gjennomsnittet. I Rogaland (og Oslo) er det ingen kommuner der elevene i snitt presterer signifikant lavere enn forventet.

Små forskjeller mellom de største kommunene

Overordnet sett er det små forskjeller i bidragene mellom de største kommunene. Med unntak av Oslo og Bærums bidrag på 1.-4. trinn, ligger de største kommunene innenfor pluss/minus ett skalapoeng av landsgjennomsnittet.

På 1.-4. trinn har Oslo og Bærum et estimert bidrag til læring i de ferdigheter som måles ved nasjonale prøver som er henholdsvis 1,5 og 1,4 skalapoeng høyere enn forventet.

Sandnes, Drammen og Stavanger har også bidrag som er signifikant over gjennomsnittet. Mens Trondheim og Kristiansand ligger signifikant under gjennomsnittet i landet.

Kommunebidraget på 5.-7. trinn er signifikant høyere enn forventet i kommunene Oslo, Sandnes, Bærum, Stavanger og Drammen. Ingen av kommunene har et bidrag som er lavere enn forventet.

Bergen, Asker, Lillestrøm og Tromsø har bidrag som ikke er signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet på noen av de to trinnene.

Positiv sammenheng i skolenes og kommunenes bidrag over tid

Både for skoler og for kommuner ser vi en positiv sammenheng i bidragene over tid. Det er altså en tendens til at skoler og kommuner som har et positivt bidrag én årgang også har det i neste ikke-overlappende årgang. Antall elever bak det beregnede bidraget har imidlertid betydning for hvor stor sammenhengen mellom år er. Bidragene varierer mer i skoler og kommuner med få elever. I kommuner med mer enn 500 elever er den positive sammenhengen mellom årganger mye tydeligere, samtidig som forskjellen mellom kommunene er mindre.

Små forskjeller i bidrag mellom fylkene

Det er i utgangspunktet små forskjeller i fylkenes bidrag. Med unntak av Oslo ligger alle fylkene nær landsgjennomsnittet med pluss/minus ett skalapoeng.

Det har også vært stor grad av stabilitet i fylkenes bidrag over tid. Ettersom det er overlapp for en av årgangene i de sammenslåtte årgangene, vil også endringene fremstå som mer jevne enn ved ikke-overlappende årganger. På grunn av fylkessammenslåingene har vi kun mulighet til å sammenligne 2020+2021-årgangen med den overlappende 2019+2020-årgangen. Med ett unntak er endringene på 0,2 skalapoeng eller mindre.

Fakta om skolebidragsindikatorer

Et snittresultat for en skole påvirkes i stor grad av de forutsetningene elevene har med seg i form av tidligere resultater og foreldrebakgrunn. Gjennom en statistisk modell, som tar hensyn til elevenes forutsetninger, beregnes et forventet resultat for elevene. Ved å sammenligne det forventede resultatet med det faktiske resultatet som skolens elever oppnådde (for eksempel snittkarakter de nasjonale prøvene 8. trinn), får vi en indikasjon på om skolen har bidratt mer, mindre eller likt med landsgjennomsnittet.

For 1.-4. trinn kontrolleres det kun for familiebakgrunn (foreldres utdanning, husholdningsinntekt og innvandringsbakgrunn), fordi det ikke finnes tidligere resultater.

For 5.-7. trinn kontrolleres det for elevenes tidligere resultater (resultater på nasjonale prøver 5. trinn) i tillegg til familiebakgrunn.

Dersom en skole har et faktisk resultat som er i tråd med forventet resultat, vil skolebidraget være lik landsgjennomsnittet – som er null. Indikatorer med negativt fortegn indikerer at skolen har et skolebidrag som ligger under landsgjennomsnittet, mens indikatorer over null har skolebidrag over landsgjennomsnittet.